

ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISELŐ

Legfőbb Ügyészség
Budapest

Tisztelt Legfőbb Ügyészség!

Alulírott dr. Balsai István (értesítési cím: 1358 Budapest, Széchenyi rkp. 19.) bűncselekmény elkövetésének alapos gyanúja miatt

feljelentést

teszek a következő indokok alapján, különös figyelemmel a Fővárosi Bíróság 24.P.25.104/2006/20. számú ítéletére (1. sz. melléklet) és a Fővárosi Ítélőtábla 2.Pf.21.576/2009/3. számú ítéletére (2. sz. melléklet):

Amint az köztudomású, 2006. szeptember 17-én nyilvánosságra került egy közel három órás hangfelvétel, amely a Magyar Szocialista Párt országgyűlési képviselőcsoportjának Balatonőszödön, 2006. május 26-án megtartott frakcióülésén került rögzítésre (3. sz. melléklet). A felvétel hitelességét az azon hallható politikusok maguk is megerősítették.
A hanganyag tanúsága szerint a miniszterelnöki előadásra reagáló Veres János egykori pénzügyminiszter, valamint a viszontválaszolás lehetőségével élő Gyurcsány Ferenc korábbi kormányfő egyaránt több olyan határozott kijelentést tett, amely vélelmezi az alapos gyanúját annak, hogy megvalósult a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (továbbiakban: Btk.) 177/B. §-ban foglalt visszaélés közérdekű adattal tényállás.

A hanganyag tanúsága szerint közpénzen, a Pénzügyminisztérium mint állami szerv feladatkörében készült a miniszterelnök számára egy olyan elemzés, amely az ország költségvetési helyzetére, a közvagyonnal való gazdálkodásra vonatkozik. Ezt az elemzést azonban kifejezetten elzárták a nyilvánosság elől.

Az elemzésről Veres János 2006. október 13-án – Áder János K/982. szám alatt *„Az őszödi beszéd ismertté válása után miért nem hozták nyilvánosságra a beszédben említett titkos költségvetési elemzéseket tartalmazó dokumentumot?”* c. írásbeli kérdésére adott válaszában - azt a tájékoztatást adta, hogy ez maga a Konvergencia Program munkaanyaga.

Tehát az elemzés az államháztartásra vonatkozó közérdekű adatokat tartalmaz (többek között az államháztartási hiányra vonatkozó adatot), s ebből fakadóan jogszerűen nem lehet elzárni a nyilvánosság elől, függetlenül attól, hogy munkaanyagról van szó, avagy sem (ezt megerősítette a Fővárosi Ítélőtábla 2.Pf.21.576/2009/3. számú ítélete is, ld. később).

Több körülmény is valószínűsíti, hogy az említett elemzés a valós költségvetési adatokat tartalmazza, ám figyelemmel az időközben zajló országgyűlési választások időpontjára, a politikai vezetés nem ezeket a hiteles adatokat tette közzé.

A.
A BÜNTETŐ TÖRVÉNYKÖNYV SZERINTI TÖRVÉNYI TÉNYÁLLÁS

Visszaélés közérdekű adattal

„177/B. § **Aki a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló törvényi rendelkezések megszegésével**

a) tájékoztatási kötelezettségének nem tesz eleget,

b) **közérdekű adatot hozzáférhetetlenné tesz** vagy meghamisít,

c) hamis vagy hamisított közérdekű adatot hozzáférhetővé vagy közzé tesz,

vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

B.
ELKÖVETÉSI MAGATARTÁSOK

I. Közérdekű adat hozzáférhetetlenné tétele

Az Alkotmány 61. § (1) bekezdése szerint *„A Magyar Köztársaságban mindenkinek joga van a szabad véleménynyilvánításra, továbbá arra, hogy a közérdekű adatokat megismerje, illetőleg terjessze.*" A (3) bekezdés pedig úgy rendelkezik, hogy *„A közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló törvény, valamint a sajtószabadságról szóló törvény elfogadásához a jelenlévő országgyűlési képviselők kétharmadának szavazata szükséges."*

Az Alkotmányban nevesített törvényi szabályokat a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény (a továbbiakban: Avtv.) tartalmazza.

A közérdekű adat fogalmát az Avtv. 2. § 4. pontja határozza meg. Eszerint *„**közérdekű adat:** **az állami** vagy helyi önkormányzati **feladatot**, valamint jogszabályban meghatározott egyéb közfeladatot **ellátó szerv vagy személy kezelésében lévő,** valamint a tevékenységére vonatkozó, a személyes adat fogalma alá nem eső, **bármilyen módon vagy formában rögzített információ vagy ismeret, függetlenül kezelésének módjától, önálló vagy gyűjteményes jellegétől;"*

A közérdekű adat fenti fogalmát az Avtv. 2005. június 1-jei módosításakor újraértelmezte az Országgyűlés. Az új fogalmat törvénybe iktató 2005. évi XIX. törvény indokolásának értelmében **„a törvény egyértelművé teszi, hogy a közérdekű adat e minősége nem függ az adatkezelés módjától, az adat önálló vagy gyűjteményes jellegétől: minden, állami** vagy helyi önkormányzati **feladatot**, valamint jogszabályban meghatározott egyéb közfeladatot **ellátó szerv vagy személy kezelésében lévő, valamint a tevékenységére vonatkozó, bármilyen adathordozón - ideértve terjedelmétől függetlenül minden dokumentumot - rögzített információ vagy ismeret közérdekű adatnak minősül**. A törvény ezzel pótolja a közérdekű adat fogalmából eddig hiányzó adatdefiníciót, és kifejezi, hogy **a közérdekű**

adatok vonatkozásában adaton nemcsak számadatot, hanem bármilyen rögzített információt vagy ismeretet érteni kell."

Az adatvédelmi biztos 2005 évi beszámolójában az Avtv. módosítása kapcsán a következő álláspontot fogalmazta meg. **„Az Avtv. módosítása** – a közérdekű adat fogalmának módosítása révén – **egyértelművé tette, hogy „adat" valamilyen ismeret**, függetlenül megjelenési formájától, önálló vagy gyűjteményes jellegétől, vagyis egyaránt **lehet** statisztikai adat vagy **egyedi dokumentum**. Ezzel remélhetőleg egyszer s mindenkorra elejét lehet venni az olyan értelmezéseknek, mely a magyar nyelvi értelmező szótárakra támaszkodva a közérdekű adat fogalmát megkísérelte a lehető legszűkebb módon felfogni és valamely elemi ismeretre, statisztikai adatra, tényre korlátozni. A módosítás azt is kimondja, hogy **közérdekű adatnak a „rögzített" ismeret minősül."**

Az Avtv. III. fejezete külön is rendelkezik a közérdekű adatok nyilvánosságáról. A 19. § (1) bekezdése szerint *„**Az állami** vagy helyi önkormányzati **feladatot,** valamint jogszabályban meghatározott egyéb közfeladatot **ellátó szerv vagy személy** (a továbbiakban együtt: szerv) **a feladatkörébe tartozó ügyekben - így különösen az állami** és önkormányzati **költségvetésre és annak végrehajtására, az állami és önkormányzati vagyon kezelésére, a közpénzek felhasználására** és az erre kötött szerződésekre, a piaci szereplők, a magánszervezetek és - személyek részére különleges vagy kizárólagos jogok biztosítására vonatkozóan - **köteles elősegíteni és biztosítani a közvélemény pontos és gyors tájékoztatását."***

Az e rendelkezést újraszabályozó, a közpénzek felhasználásával, a köztulajdon használatának nyilvánosságával, átláthatóbbá tételével és ellenőrzésének bővítésével összefüggő egyes törvények módosításáról szóló 2003. évi XXIV. törvény, az ún. „üvegzseb-törvény" indokolása szerint **a közérdekű adatok nyilvánosságának minél teljesebb érvényesülése érdekében, különös tekintettel a költségvetési pénzek felhasználására és a közvagyonnal való gazdálkodásra**, az üzleti titok szükséges védelmének egyidejű biztosításával Avtv. vonatkozó rendelkezéseinek megfelelő módosítása szükséges.
A szabályozás során **egyértelműen ki kell mondani, hogy az állami** és a helyi önkormányzati **feladatot**, illetve jogszabályban meghatározott egyéb közfeladatot **ellátó szerv** (közszféra) **milyen körben köteles a nyilvánosságot tájékoztatni, illetve biztosítani a kezelésében lévő adatok megismerését** (közérdekű adatok nyilvánossága). **Ez** egyébként **következik az adatvédelmi törvényben meghatározott alapelvekből is, de** a gyakorlati alkalmazásban előforduló problémák **szükségessé** teszik, **hogy** ez **még hangsúlyozottabban és részletszabályokkal jelenjen meg a törvény szövegében is.**

Az Avtv. 19. § (3) bekezdése előírja, hogy *„az (1) bekezdésben említetteknek lehetővé kell tenniük, hogy a kezelésükben lévő közérdekű adatot bárki megismerhesse, kivéve, ha az adatot törvény alapján az arra jogosult szerv állam- vagy szolgálati titokká nyilvánította, illetve ha az nemzetközi szerződésből eredő kötelezettség alapján minősített adat, továbbá, ha a közérdekű adatok nyilvánosságához való jogot - az adatfajták meghatározásával - törvény*

a) honvédelmi;
b) nemzetbiztonsági;
c) bűnüldözési vagy bűnmegelőzési;
d) központi pénzügyi vagy devizapolitikai érdekből;
e) külügyi kapcsolatokra, nemzetközi szervezetekkel való kapcsolatokra;
f) bírósági vagy közigazgatási hatósági eljárásra tekintettel

korlátozza."

Az Avtv. 19/A. § (1) bekezdése szerint *„A 19. § (1) bekezdésében meghatározott szerv feladat- és hatáskörébe tartozó döntés meghozatalára irányuló eljárás során készített vagy rögzített, a döntés megalapozását szolgáló adat a keletkezésétől számított tíz évig nem nyilvános. Ezen adatok megismerését - a 19. § (1) bekezdésében foglaltakat mérlegelve - az azt kezelő szerv vezetője engedélyezheti."*

A (2) bekezdés értelmében *„A döntés megalapozását szolgáló adat megismerésére irányuló igény - az (1) bekezdésben meghatározott időtartamon belül - a döntés meghozatalát követően akkor utasítható el, ha az adat megismerése a szerv törvényes működési rendjét vagy feladat- és hatáskörének illetéktelen külső befolyástól mentes ellátását, így különösen az adatot keletkeztető álláspontjának a döntések előkészítése során történő szabad kifejtését veszélyeztetné."*

Az adatvédelmi biztos az őszödi beszéddel kapcsolatban, állampolgári kezdeményezésre lefolytatott vizsgálata során a következő megállapításokat tette **1443/A/2006-04. számú állásfoglalásában** (elérhető a http://abiweb.obh.hu/abi honlapon):

*„A fenti jogszabályi rendelkezések alapján megállapítható, hogy **a miniszterelnök** állami vezetőként **köteles** a pozíciójához kötődő feladatkörében a magyar társadalmat különösen foglalkoztató kérdésekben **a közvélemény rendszeres, pontos és tényszerű tájékoztatására**. A tájékoztatási kötelezettség **különösen** kiterjed **az állami költségvetéssel összefüggő közérthető információk és következtetések nyilvánosságra hozatalára.***

*Az adatoknak **pontosnak és tényszerűnek** kell lenniük. A nyilvánvalóan hamis vagy meghamisított információk ugyanis az állampolgárok félrevezetését, az állam működésének átláthatatlanságát eredményezik, ezáltal a jogállamiság és demokratikus alapelvek, valamint az alkotmányos jogok egyértelmű megsértésével járnak."*

A demokratikus hatalomgyakorlás és a közérdekű adatok megismerésére vonatkozó jog viszonyának kérdésében az **Alkotmánybíróság** is többször véleményt nyilvánított.

A 32/1992. (V. 29.) AB határozat indoklása szerint *„A közérdekű adatok nyilvánossága és megismerhetősége az Alkotmányban biztosított, az alaptörvényből közvetlenül is fakadó alapvető jog. A közérdekű információkhoz való szabad hozzáférés lehetővé teszi a választott népképviseleti testületek, a végrehajtó hatalom, a közigazgatás jogszerűségének és hatékonyságának ellenőrzését, serkenti azok demokratikus működését. A közügyek bonyolultsága miatt a közhatalmi döntésalkotásra, az ügyek intézésére gyakorolt állampolgári ellenőrzés és befolyás csak akkor lehet hatékony, ha az illetékes szervek felfedik a szükséges információkat."*

A 34/1994. (VI. 24.) AB határozat kimondja, hogy *„Az Alkotmány 61. § (1) bekezdése a közérdekű adatok megismerésére vonatkozó jogot is alkotmányos alapjogként garantálja, amely a kommunikációs alapjogok jogegyütteséből az informáltsághoz való jogot, az információk megszerzésének szabadságát és állami elismerését, továbbá biztosítását jelenti. Az információkhoz való hozzáférhetőség, az információk szabad áramlása különösen a közhatalom és az állam szervei tevékenységének átláthatósága körében alapvető jelentőségű. A közérdekű adatok nyilvánossága, megismerhetősége gyakran előkérdése és feltétele a*

szabad véleménynyilvánításhoz való jog gyakorolhatóságának, és azzal más vonatkozásban is szorosan összefügg."

„Ahogy az Alkotmánybíróság a 32/1992. (V. 29.) AB határozatában kifejtette, a közérdekű információkhoz való szabad hozzáférés a közhatalmat gyakorló szervek tevékenysége ellenőrizhetőségének alkotmányos biztosítéka (ABH 1992, 183.). A nyilvánosság, a közhatalom demokratikus működésének a próbája. A közérdekű adatok megismerhetősége tehát a közhatalom, a közügyek intézésének áttetszőségét, mint alapvető demokratikus intézmény garantálását is jelenti. A közérdekű adatok nyilvánossága és az azokhoz való hozzáférhetőség ezért az Alkotmány 2. § (1) bekezdésében deklarált demokratikus jogállamiság alapvető alkotmányos biztosítéka. E szempont jelentőségét fogalmazza meg az Európa Tanács 1982-es Nyilatkozata az információszabadságról annak kimondásával, hogy a tagállamok célja nyílt információpolitika folytatása a közhatalmi szférában, beleértve az információhoz való hozzáférést, hogy a polgárok jobban megértsék a politikai, szociális, gazdasági és kulturális kérdéseket és hogy fokozódjon képességük e tárgykörök szabad megvitatására (8. II. c) pont)."

„A közérdekű adatok megismeréséhez való alkotmányos jog, mint a kommunikációs alapjogok egyik nevesített joga - ahogy erre az Alkotmánybíróság a fentiekben utalt - nem korlátozhatatlan alapjog ugyan, de a szabad véleménynyilvánításhoz való jog gyakorlásának egyik feltételeként és annak részeként kitüntetett alkotmányos védelemben részesül. Ez azt jelenti, hogy az információszabadságot korlátozó törvényeket is megszorítóan kell értelmezni, mert az információszabadság, a közhatalom gyakorlásának nyilvánossága, az állam és a végrehajtó hatalom tevékenységének átláthatósága, ellenőrizhetősége feltétele a bírálat jogának, a kritika szabadságának, a szabad véleménynyilvánításnak. Ez az alapjog tehát - az alkotmányos korlátok megítélésével összefüggésben - legalább annyi alkotmányos védelmet élvez, mint az „anyajog", a véleménynyilvánítás szabadságjoga. A nyílt, áttetsző és ellenőrizhető közhatalmi tevékenység, általában az állami szervek és a végrehajtó hatalom nyilvánosság előtti működése a demokratizmus egyik alapköve, a jogállami államberendezkedés garanciája. A nyilvánosság próbája nélkül az állam polgáraitól „elidegenedett gépezetté", működése kiszámíthatatlanná, előreláthatatlanná, kifejezetten veszélyessé válik, mert az állam működésének átláthatatlansága fokozott veszélyt jelent az alkotmányos szabadságjogokra."

A balatonőszödi frakcióülés jegyzőkönyvéből fentiekkel szemben az derül ki, hogy közpénzen, a Pénzügyminisztérium, mint állami szerv feladatkörében készült a miniszterelnök számára egy olyan elemzés, amely az ország költségvetési helyzetére, a közvagyonnal való gazdálkodásra vonatkozik.

Ezt az elemzést azonban nem csak, hogy nem hozták nyilvánosságra, de kifejezetten elzárták a nyilvánosság elől, amire mind a pénzügyminiszter, mind a miniszterelnök egyértelműen utal.

Horn Gyula:

> *„**Lássuk, nem tudom, hogy készült-e hatástanulmány arról, hogy az egyes várható intézkedések milyen hatással járnak**. Milyen hatással járnak az egyes társadalmi rétegekre és csoportokra. **Milyen hatással járnak például a növekedésre, a gazdaságban és egyéb területeken**. Vizsgálni kell azt is, hogy lesznek olyan dolgok, én nem értek vele egyet, ez az én személyes véleményem, ami a főiskolák és az egyetemi hallgatók fizetési kötelezettségét illeti, tudniillik erős a gyanúm, de ezt nem láttam, és*

kész vagyok módosítani a véleményemet, ***nem láttam, hogy ez mennyit jelent a költségvetésnek.*** *"*

Veres János:

*„****Nem fogok én se természetesen konkrét számokat mondani****, mert* ***a megállapodáshoz nekem is tartanom kell magamat****, mint ahogyan mindenkinek."*

„Igen, ***megtörténtek az elemzések****. Ja, igen. Nem szivárgott ki. Igen. De* ***megvan az elemzés. Akiknek kellett, azoknak oda volt téve az asztalra****. Nézzetek ide!* ***December óta egy példányban létezik az a program, amiről én időnként szóltam****. Nincs 2 példány belőle.* ***A miniszterelnök is azt mondta, hogy ne maradjon nála se példány****, látta."*

Gyurcsány Ferenc:

„Nyilvánvalóan végighazudtuk az utolsó másfél-két évet. Teljesen világos volt, hogy amit mondunk, az nem igaz."

*„****Amit az azt megelőző hónapokban titokban meg lehetett csinálni úgy, hogy nehogy*** *a választási kampány utolsó heteiben* ***előkerüljenek olyan papírok, hogy mire készülünk,*** *azt megtettük."*

„...másfél évig úgy kellett tenni, mint hogyha kormányoztunk volna. E helyett hazudtunk reggel, éjjel, meg este."

Az elemzés mibenlétével kapcsolatban 2006. október 4-én K/982. szám alatt *„Az őszödi beszéd ismertté válása után miért nem hozták nyilvánosságra a beszédben említett titkos költségvetési elemzéseket tartalmazó dokumentumot?"* címmel Áder János írásbeli kérdésben kérte a pénzügyminisztertől az őszödi ülésen említett egy példányban elkészült decemberi dokumentumot.

Az írásbeli kérdésre adott válaszában Veres János azt a tájékoztatást adta, hogy ez maga a Konvergencia Program 2005-2009. munkaanyaga. Habár a Konvergencia Program egyes változatai megismerhetőek (a 2006. szeptember 1-jén nyilvánosságra hozott és a korábbi 2005. december 2-án elkészített anyag is), a bűncselekmény megvalósulása szempontjából csak a 2005. december és 2006. szeptember közötti munkaanyagok bírnak relevanciával.

Csak és kizárólag ezek alapján bizonyítható, hogy a Kormány már 2005. decemberétől tisztában volt a költségvetési hiánymutató valós mértékével (mint ahogyan erre a hanganyagon hallható kijelentések is utalnak), amely a hivatalos nyilatkozatokban közzétett 4,7%-os mértéket jelentősen – 2006. júniusára mintegy duplájával – meghaladta.

Ezeknek a korábbi munkaanyagoknak tartalmazniuk kellett ugyanis a költségvetési hiány mértékére vonatkozó adatokat is, hiszen azt a végleges Konvergencia Program is tartalmazza.

Ezért a 2005. december – 2006. szeptember közötti munkaanyagok tartalmának ismerete elengedhetetlen az elkövető tudattartalmának, ezt követően pedig a bűncselekmény megtörténtének megállapításához.

Amennyiben a munkaanyagokban szereplő hiányadatok összevetésre kerülhetnének a Pénzügyminisztérium honlapján közzétett havi tájékoztató jelentésekben, közleményekben szereplő adatokkal, úgy az is megállapíthatóvá válna, hogy megvalósult-e a közérdekű adat meghamisításának, illetve a hamis vagy a hamisított közérdekű adat hozzáférhetővé vagy közzé tételére vonatkozó Btk. 177/B. § (1) bekezdés *b)* illetve *c)* pontok szerinti valamelyik tényállása.

Ezek a korábbi munkaanyagok minden bizonnyal fellelhetőek, hiszen azokra, mint köziratokra pontos iratkezelési szabályok vonatkoznak. A közokiratokról, a közlevéltárakról és a magánlevéltári anyag védelméről szóló 1995. évi LXVI. törvény felhatalmazása alapján a közfeladatot ellátó szervek iratkezelésének általános követelményeiről szóló 335/2005. (XII. 29.) Korm.rendelet határozza meg a közfeladatot ellátó szerveknél keletkezett köziratok kezelésének egységes követelményeit. A kormányrendelet megköveteli, hogy az adott szervnél keletkező iratok azonosíthatóak legyenek, továbbá fellelési helyük és útjuk követhető, ellenőrizhető és visszakereshető legyen (6. § *a)* pont). Ennek érdekében a köziratokat iktatókönyvben, iktatószámon kell nyilvántartani (14. § (1) bekezdés), az irattárba adást és az irattári anyag kezelését dokumentáltan, visszakereshetően kell végezni (59. §), valamint a selejtezést is csak garanciális szabályok betartásával lehet elvégezni (64. §).

Amennyiben a Pénzügyminisztérium iratkezelése megfelel a fenti követelményeknek, a Konvergencia Program különböző változatai visszakereshetőek.

Nem zárják ki a munkaanyag nyilvánosságát az Avtv. 19/A. §-ának rendelkezései sem. Ez utóbbiak rögzítik, hogy állami szerv feladat- és hatáskörébe tartozó döntés meghozatalára irányuló eljárás során készített vagy rögzített, a döntés megalapozását szolgáló adat a keletkezésétől számított tíz évig nem nyilvános.

A **Fővárosi Ítélőtábla** egy, **a Központi Statisztikai Hivatal ellen közérdekű adat kiadása iránt indított perben** 2009. december 8-án meghozta határozatát (2.Pf.21.576/2009/3.), amelyben helybenhagyta az elsőfokú bíróság ítéletét (24.P.25.104/2006/20.). Ez utóbbi kötelezte a Központi Statisztikai Hivatalt, hogy **tegye hozzáférhetővé az Európai Unió Tanácsa részére 2006. október 1. előtt megküldött jelentést** a kiegészítésekkel együtt. Az őszi előzetes jelentést ugyanis a Központi Statisztikai Hivatal korábban nem kívánta kiadni, arra való hivatkozással, hogy azok az Avtv. 19/A. §-ának megfelelően döntéselőkészítő iratnak minősülnek egészen addig, amíg az Eurostat jóvá nem hagyja az anyagot.

Ezzel szemben a bíróság megállapította, hogy az EDP jelentést pontosan meghatározott módszertan szerint, a Központi Statisztikai Hivatal, a Pénzügyminisztérium és a Magyar Nemzeti Bank részvételével működő munkacsoport készíti el. Megállapítása szerint nem kétséges, hogy **amikor elkészül a jelentés, lezárul az a döntéshozatali folyamat**, amelynek eredményeként a Magyar Köztársaság eleget tesz az EK rendelettel szabályozott túlzott hiány esetén követendő eljárásról szóló jegyzőkönyvben lévő elvárásoknak.

Az előzetes jelentésben foglalt adatok nem minősülnek az Avtv. 19/A. § (1) bekezdésében szabályozott döntés meghozatalára irányuló eljárás során készített vagy rögzített, a döntés megalapozását szolgáló adatnak. Ekként az Eurostatnak kiküldött, **egyeztetés előtti jelentés az Avtv. szerint bárki által megismerhető.**

Az érintett **jelentés** a **költségvetés helyzetét, az államháztartás és az államadósság adatait** tartalmazza, természetesen a **kormányzati hiányra** kiterjedően is. Tehát jellegében azonos a Konvergencia Programban foglaltakkal.

Ezeket a bíróság ítéletében olyan **közérdekű adatoknak** minősítette, amelyeket az adatvédelmi szabályozás alapján **nyilvánosságra kell hozni.** Ennek megfelelően a Központi Statisztikai Hivatal honlapján hozzáférhetővé tette az érintett jelentéseket, amelyek sok esetben az eddig közzétett adatoktól jelentős mértékben eltérő, sokkal kedvezőtlenebb gazdasági mutatókról számoltak be.

Mindezekből következik, hogy a közérdekű adatokat tartalmazó Konvergencia Program valamennyi változata nyilvános, hozzáférhetővé tétele nem tagadható meg annak alapján, hogy az olyan „elemzés", amely csupán belső munkaanyag.

A Fővárosi Ítélőtábla még azt is megjegyezte, hogy ha a jelentésben foglalt adatok mégis döntés-előkészítő adatoknak minősülnének, ebben az esetben sem lenne megtagadható a kiadásuk addig, amíg bizonyításra nem kerül, hogy az adatok megismerése veszélyeztetné a szerv törvényes működési rendjét vagy feladat- és hatáskörének illetéktelen külső befolyástól mentes ellátását, így különösen az adatot keletkeztető álláspontjának a döntések előkészítése során történő szabad kifejtését.

A Konvergencia Program munkaanyagának közzététele nem jelenthet ilyen bizonyított veszélyt a kormány működési rendjére nézve, tehát a munkaanyag kiadásának megtagadása még abban az esetben sem lenne jogszerű, ha a program döntéselőkészítő adatokat tartalmazna.

Mivel a Konvergencia Program az ítélettel érintett jelentéssel azonos közérdekű adatokat tartalmaz, a fent idézett Fővárosi Ítélőtábla ítéletéből világosan levonható az a következtetés, hogy a program és valamennyi munkaanyaga közérdekből nyilvános.

Amennyiben a 2005. december – 2006. szeptember közötti munkaanyag nyilvánosságra kerülne, bizonyíthatóvá válna, hogy az őszödi beszéd által keltett gyanú megalapozott, a választópolgárok elől eltitkolt dokumentum tartalmazza a valós államháztartási adatokat, és a közzétett elemzések ezekkel nem állnak összhangban (mint ahogy a KSH által az ítéletben foglalt kötelezésnek megfelelően közzétett jelentések is erről tanúskodnak).

Tisztelt Legfőbb Ügyészség!

Álláspontunk szerint a fenti magatartással megvalósult a Btk. 177/B. § (1) bekezdésének mind *a)* mind *b)* pontjában nevesített tényállás.

A Btk. fenti tényállásához fűzött kommentárok szerint ugyanis ha az elkövető ezen előírások megsértésével tájékoztatási kötelezettségének nem tesz eleget, a tényállást pusztán nem tevéssel, mulasztással valósítja meg.

A közérdekű adat hozzáférhetetlenné tétele vagy meghamisítása esetében pedig a tényállás ezen fordulata aktív magatartással, ezen belül kötelezettségszegéssel is megvalósítható. A hozzáférhetetlenné tételen az adat elrejtése, illetve megsemmisítése értendő.

A fent leírtakat támasztja alá továbbá, hogy a Süddeutsche Zeitung német időszaki lap 2006. június 12-én megjelent számában Veres János beismerte: beosztottjainak megtiltotta, hogy a választás előtt megnevezzék a valós költségvetési számokat, mert az „rossz hangulatot teremtett volna." Ezt követően Veres János a Magyar Televízió Napkelte című műsorában kijelentette: az olyan „prognózisra vonatkozó munkákat" tiltotta, amelyben becslések lettek volna, például az árvízre vagy más olyan tételekre, amelyeket csak becsülni lehet (4. sz. melléklet).

Meglepő ugyanakkor fentiek fényében Katona Tamásnak, a Pénzügyminisztérium közigazgatási államtitkárának, a Pénzügyminisztérium hivatali apparátusi vezetőjének április 13-án tett nyilatkozata, amelyben azt állította, hogy minden eddiginél jobban megismerheti a közvélemény az államháztartási adatokat, a költségvetés megfelelő és szigorú.

II. Tájékoztatási kötelezettség megszegése

Feltehetően több jelentős közérdekű adat, így különösen az államháztartási hiány vonatkozásában (az adat közérdekű adat jellegére vonatkozóan ld. az I. résznél írtakat) külön is megvalósult a visszaélés közérdekű adattal büntetőjogi tényállás.

Ezt támasztják alá az alábbiak.

1. **2005. szeptember 30**-án
   nyújtotta be a Kormány a Magyar Köztársaság 2006. évi költségvetéséről szóló T/17700. számú törvényjavaslatát. Ebben a 2006. évi **hiánycélt 4,7%**-ban határozták meg (5. sz. melléklet).

2. **2005. november 28**-án
   a **Magyar Nemzeti Bank** által nyilvánosságra hozott *„Jelentés az infláció alakulásáról"* címet viselő tanulmányának IV. fejezet 2. pontja az államháztartás hiánymutatóinak alakulását taglalja. Ebben az MNB már **jelzi, hogy az ún. ESA-egyenleg 2006-ban várhatóan 7,8-8,9% körüli hiányt, míg a kiegészített SNA-egyenleg várhatóan 10,0% hiányt fog mutatni** (6. sz. melléklet).

3. **2005. december 2**-án
   a Pénzügyminisztérium – már az MNB fenti jelentésének ismeretében – tette közzé Magyarország aktualizált konvergencia programját, amelyben ismételten **4,7%**-ban határozta meg 2006-ra az államháztartási hiány mértékét (7. sz. melléklet).

4. **2005. december 19**-én
   Az MNB prognózisának ellenére olyan adattartalommal fogadta el az Országgyűlés a Magyar Köztársaság 2006. évi költségvetéséről szóló **2005. évi CLIII. törvényt**, amelyben a szeptember 30-i benyújtás szerinti államháztartási hiány adatok szerepelnek. A jogszabályban meghatározott minden makrogazdasági mutató azon a várakozáson alapult, hogy 2006-ban az államháztartás **hiánya a GDP 4,7 %-a** körül alakul (8. sz. melléklet).

5. A **2006. január 17**-én
a Pénzügyminisztérium által kiadott *„Gyorsjelentés a gazdasági és pénzügyi folyamatokról a 2005. évi adatok alapján"* c. jelentés ugyancsak ezt a **4,7%-os hiány** adatot tartalmazza (9. sz. melléklet).

6. **2006. január 19**-én
Katona Tamás, a Pénzügyminisztérium közigazgatási államtitkára sajtótájékoztatón jelenti be, hogy eredményszemléletben (ESA) a GDP arányos államháztartási deficit 4,7% lesz, (...) ami megalapozza, hogy Magyarország 2008-ra teljesítse a maastrichti kritériumokat.

7. **2006. január 31**-én
a magyar gazdaság egyensúlyi felzárkózási programjáról szóló T/19091. számú törvényjavaslat általános vitája során elhangzott felszólalásában Veres János pénzügyminiszter megerősíti a **4,7%-os hiánycélt** (10. sz. melléklet).

8. A **2006. március 10**-én
megjelentetett *„Jelentés az államháztartás állapotáról"* c. (11. sz. melléklet) PM jelentés szintén és továbbra is a **4,7%-os hiány**t prognosztizálja.

9. A **2006. március 31**-én
Brüsszel számára készített *„Jelentés az államháztartás helyzetéről"*, ugyancsak a **4,7%-os hiány**célt tartalmazza (12. sz. melléklet).

Felhívjuk a T. Legfőbb Ügyészség figyelmét arra, hogy a publikált jelentéssel egyidejűleg az Eurostatnak ténylegesen megküldött jelentést csak 2010. január 14-én tették közzé a KSH honlapján.

10. **2006. április 19**-én
Katona Tamás, a Pénzügyminisztérium közigazgatási államtitkára sajtótájékoztatót tartott a június végére prognosztizált hiányról. Ennek során bejelentette, hogy a tárca a jogszabályban előírt hiánnyal szemben (1545,8 milliárd forint) év végére 3,3 milliárddal kevesebb hiányt prognosztizál. Ezzel összefüggésben pedig azt a következtetést vonta le, hogy év végén a hiány kisebb lesz a törvényben rögzítettnél.

11. A **2006. április 26**-án
közzétett *„Gyorsjelentés a gazdasági és pénzügyi folyamatokról a 2005. évi és a 2006. év eleji adatok alapján"* még mindig **4,7%-os hiány**ról szól (13. sz. melléklet).

Vagyis egészen az országgyűlési választások eredményének megállapításáig a kormány folyamatosan azt kommunikálta, hogy a költségvetés helyzete stabil, tartható a költségvetési törvényben rögzített 4,7%-os államháztartási hiány (sőt, esetleg csökken is – ld. 10. pontnál).

A költségvetési hiányról közölt adatok tekintetében a választások után következik be változás.

12. **2006. április 9**-én kerül sor a választások első, **április 23**-án a második fordulójára.

A költségvetési hiányról közölt adatok tekintetében a választások után változás következik be.

13. **2006. május 26**-án
Kerül sor a Magyar Szocialista Párt országgyűlési képviselőcsoportjának frakcióülésére Balatonőszödön, ahol elhangzanak az alábbi mondatok.

Gyurcsány Ferenc:

Nyitóbeszéd:

„A magyar költségvetés állapotáról és beavatkozás nélkül az év végi várható hiányra vonatkozó pesszimista elemzői becslések reálisnak tekinthetők."

Veres János:

*„**Nem fogok** én se természetesen **konkrét számokat mondani**, mert **a megállapodáshoz** nekem is **tartanom kell magamat**, mint ahogyan mindenkinek."*

*„Igen, **megtörténtek az elemzések**. Ja, igen. **Nem szivárgott ki**. Igen. De megvan az elemzés. **Akiknek kellett, azoknak oda volt téve** az asztalra. Nézzetek ide! **December óta egy példányban létezik** az a program, amiről én időnként szóltam. Nincs 2 példány belőle. **A miniszterelnök is azt mondta, hogy ne maradjon nála se példány**, látta."*

Gyurcsány Ferenc:

Záróbeszéd:

*„Nyilvánvalóan **végighazudtuk az utolsó másfél-két évet**. Teljesen **világos volt, hogy amit mondunk, az nem igaz**."*

*„**Amit** az azt megelőző hónapokban **titokban meg lehetett csinálni** úgy, hogy **nehogy** a választási kampány utolsó heteiben **előkerüljenek** olyan **papírok**, hogy mire készülünk, azt megtettük."*

*„Az isteni gondviselés, a világgazdaság pénzbősége, meg **trükkök százai**, amiről nyilvánvalóan nektek nem kell tudni, **segítette, hogy ezt túléljük**."*

*„...másfél évig úgy kellett tenni, mint hogyha kormányoztunk volna. E helyett **hazudtunk reggel, éjjel, meg este**."*

14. **2006. június 6**-án
bármilyen – korábban nem ismert – gazdasági körülmény megváltozásának indoka nélkül a Pénzügyminisztérium közzéteszi a Valutaalap delegációjának záró-megállapításai között, hogy a költségvetési **hiány 2006-ban eléri a GDP 10%-át** (ESA) (14. sz. melléklet).

15. **2006. június 19**-én
az Országgyűlés *„Reform és megszorítás"* címmel tartott politikai vitája során Veres János pénzügyminiszter tizennégy konkrét tételt említ meg, amelyek összhatásukban azt eredményezik, hogy 2006-ban a korábbi **4,7%-os hiánykövetelmény az év végére** mintegy **5%-kal több lesz** (tehát 9,7%). Áttekintve a felsorolást, egyértelműen megállapítható, hogy annak több eleme is ismerhető volt már korábban, tehát a Pénzügyminisztérium rendelkezésére álltak, így a pontos és gyors közzétételi kötelezettség követelménye is vonatkozik rájuk (15. sz. melléklet).

16. **2006. szeptember 1**-jén
a Pénzügyminisztérium közzé tette Magyarország konvergencia programját (2005–2009), amelyben megállapította, hogy a kormány által bejelentett és tervezett kiadási, valamint az Országgyűlés által elfogadott bevételi intézkedések együtt biztosítják, hogy az ESA '95 módszertan szerinti hiány a GDP **10,1%**-a, a magán-nyugdíjpénztárral korrigált hiány a GDP **8,6%**-a körül alakuljon 2006-ban (16. sz. melléklet).

17. **2006. októberére** vonatkozó
EDP-jelentést a Központi Statisztikai Hivatal csak 2010. januárjában tette közzé a Fővárosi Ítélőtábla decemberi kötelező ítéletét követően. A jelentés **8,64%**-ban határozza meg 2006-ra a hiány mértékét.

A nyilvánosságra került hanganyag, valamint a választások előtti és utáni kormányzat által közzétett adatok közötti rendkívül rövid idő (alig több mint egy hónap), továbbá makrogazdasági szempontból átlagosnak tekinthető április-május hónapok adatai alapján valószínűsíthető, hogy már decemberben a költségvetési törvény elfogadásakor kormányzati szereplők birtokában volt egy olyan, egy példányban elkészített dokumentum, amely tartalmazhatta a magyar államháztartás valós helyzetét, különös tekintettel a kormányzati beavatkozás nélkül várható tényleges államháztartási hiány mértékére.

Emellett a Magyar Nemzeti Bank a Pénzügyminisztérium és a Központi Statisztikai Hivatal által rendelkezésre bocsátott adatok alapján már 2005. november végén jelezte a kormányzat által közzétett adatnak a statisztikai hibahatárt messze meghaladó eltérését a várható helyzettől.

Gazdasági szakértők egyhangú véleménye szerint ugyanazon az alapon nyugvó közgazdasági elemzések csak abban az esetben mutathatnak ilyen mértékű eltérést egymástól, ha valamelyik elemzés tudatosan nem vesz figyelembe olyan tényeket, illetve gazdasági mutatókat, amelyek meghatározó befolyással vannak az államháztartás valós helyzetére.

A költségvetési hiányra vonatkozó adatot meghatározott, rögzített módszertan: az ESA'95 szerinti módszertan, mint európai statisztikai szabvány alapján kell megállapítani, a maastrichti követelményeknek megfelelően, ez pedig nem eredményezhet ilyen fokú eltéréseket, amelyek más esetben, pl. egy becslésen alapuló adatnál előfordulhatnak.

Több, egymástól független tényező is azt mutatja tehát, hogy a kormányzati pénzügyi szakemberek és a politikai vezetés is tisztában volt a valós költségvetési helyzettel, de

figyelemmel az időközben zajló országgyűlési választások időpontjára, nem a hiteles adatokat tették közzé.

Ezt erősíti meg a Központi Statisztikai Hivatal által – a bírósági kötelezésre – 2010. január 14-én közzétett EDP jelentések tartalma is, hiszen azokban olykor ezermilliárd forintos eltérések vannak a tervezett, előzetesen bejelentett és a valós hiányadatok között.

Tisztelt Legfőbb Ügyészség!

Álláspontunk szerint a fent leírt kormányzati magatartás is azt a korábban megfogalmazott gyanút erősíti, hogy hónapokon keresztül hasonló közgazdasági trükkökkel próbálta a kormányzat az egyébként rendelkezésére álló közérdekű adatokat a nyilvánosság elől eltitkolni.

Ez részben már bizonyítást is nyert a Fővárosi Bíróság és a Fővárosi Ítélőtábla által lefolytatott polgári peres eljárásban. A többéves bírósági eljárás eredményeképpen, az ítéletek kötelezése nyomán most közzétett jelentések bizonyítják, hogy a 2006. évi országgyűlési képviselőválasztást megelőző időszakban nem a valós államháztartási adatokat hozták nyilvánosságra.

Fentiekre figyelemmel arra kérem a T. Legfőbb Ügyészséget, hogy rendeljen el nyomozást az említett bűncselekmények alapos gyanúja miatt.

Kérem, hogy a nyomozás során szerezze be a Konvergencia Program 2005. decemberi munkaanyagát, és az *azt követő további változatait is*, és annak a költségvetési hiányra vonatkozó adatait vesse össze a nyilvánosságra került hiányadatokkal, továbbá vizsgáljon meg további minisztériumi dokumentumokat, amelyek a Konvergencia Programhoz hasonló adattartalommal szintén bizonyítékként szolgálhatnak a feljelentésben valószínűsített bűncselekmények elkövetésére. Kérjük, hogy a költségvetési hiányra vonatkozó adaton túl vesse össze a munkaanyagok és más – nyilvánosságra nem hozott – minisztériumi dokumentumok szövegében található egyéb közérdekű adatokat is (pl. az államadósságra vonatkozó adatokat) a hivatalosan közzétett jelentések, nyilatkozatok tartalmával.

Kérem a T. Legfőbb Ügyészséget, hogy az esetleges vádiratban a büntetés kiszabására vonatkozó indítvány megtétele során legyen figyelemmel arra, hogy a bűncselekmény elkövetéséért felelőssé tehető személyek, különösképpen Gyurcsány Ferenc korábbi miniszterelnök és Veres János korábbi pénzügyminiszter a közügyekben való részvételre méltatlanná váltak, ezért indokolt lenne velük szemben a közügyektől való eltiltás büntetésének kiszabása.

Budapest, 2010. január 27.

Tisztelettel:

dr. Balsai István

Mellékletek:

1. A Fővárosi Bíróság 24.P.25.104/2006/20. számú ítélete
2. A Fővárosi Ítélőtábla 2.Pf.21.576/2009/3. számú ítélete
3. sz.: a balatonőszödi frakcióülésen készült jegyzőkönyv;
4. sz.: tudósítás a *Süddeutsche Zeitung* 2006. június 12-i számában megjelent Veres János nyilatkozatról;
5. sz.: kivonat *a Magyar Köztársaság 2006. évi költségvetéséről szóló* T/17700. számú törvényjavaslatból;
6. sz.: kivonat a Magyar Nemzeti Bank 2005. november 28-án nyilvánosságra hozott jelentéséből;
7. sz.: kivonat *Magyarország aktualizált konvergencia programjából;*
8. sz.: kivonat *a Magyar Köztársaság 2006. évi költségvetéséről szóló 2005. évi CLIII. törvényből;*
9. sz.: kivonat a Pénzügyminisztérium által kiadott *„Gyorsjelentés a gazdasági és pénzügyi folyamatokról a 2005. évi adatok alapján"* c. jelentéséből;
10. sz.: Veres János 2006. január 31-i parlamenti felszólalásának szövege;
11. sz.: kivonat a *„Jelentés az államháztartás állapotáról"* c. PM jelentésből;
12. sz.: kivonat a *„Jelentés az államháztartás helyzetéről"c.* PM jelentésből;
13. sz.: kivonat a *„Gyorsjelentés a gazdasági és pénzügyi folyamatokról a 2005. évi és a 2006. év eleji adatok alapján" c.* PM jelentésből;
14. sz.: kivonat a *Valutaalap delegációjának zárómegállapításaiból;*
15. sz.: Veres János 2006. június 19-i parlamenti felszólalásának szövege;
16. sz.: kivonat Magyarország konvergencia programjából.